

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 Majorstua
0301 Oslo

Saksb.: Ole Christian Skogstad
e-post: fmnoosk@fylkesmannen.no

Tlf:

Vår ref: 2016/287

Deres ref:

Vår dato: 07.03.2016

Deres dato: 12.01.2016

Arkivkode: 561

Vurdering av konsesjonsplikt for Nordfjordbekken 2 - Rana

Fylkesmannen i Nordland viser til NVEs oversendelse datert 12.01.16 vedlagt melding fra Helgeland Kraft AS angående vurdering av konsesjonsplikt for bygging av Nordfjordbekken 2 mikrokraftverk i Rana kommune.

Det planlegges en ny kraftstasjon ved utnyttelse av et fall på 178 meter mellom kote 185 og kote 7 i Nordfjordbekken. Vannveien er planlagt i form av nedgravd rør og som rør i dagen. Den installerte effekten vil bli på 0,099 MW og den maksimale slukeevnen vil være 100 l/s. Årlig middelproduksjon er estimert til 0,3 GWh. Det er planlagt slipp av minstevannføring på 18 l/s.

Det aktuelle prosjektet er forholdsvis likt det som ble unntatt konsesjonsplikt i vedtak av 09.10.04 (NVE200402462-6 rm/esae), dog med inntaket lokalisert noe lengre opp i lia. I etterkant er det kun Nordfjordbekken øst som har blitt realisert og bygd ut.

Reindrift

Tiltaksområdet ligger innenfor Hestmannen/Strandtindene reinbeitedistrikt. Reindriftslovens § 19 fastslår at reindrifta har beiterett i fjellet og annen utmarksstrekning og beiteretten gjelder hele året. Det er også flyttlei for rein i planområdet. Flyttleier har et særlig vern etter lov om reindrift § 22, og det er ikke lov å iverksette tiltak som hindrer bruk av flyttleiene. Paragraf 22 lyder som følgende:

«Reindriftsutøvere har adgang til fritt og uhindret å drive og forflytte rein i de deler av reinbeiteområdet hvor reinen lovlig kan ferdes og adgang til flytting med rein etter tradisjonelle flyttleier. Med til flyttlei regnes også faste inn- og avlastingsplasser for transport av reinen. Reindriften flyttleier må ikke stenges, men Kongen kan samtykke i omlegging av flyttlei og i åpning av nye flyttleier når berettigede interesser gir grunn til det. Eventuell skade som følge av omlegging av flyttlei eller åpning av ny flyttlei erstattes etter avgjørelse ved jordskifteretten. Kongen kan bestemme at også fastleggingen i detalj av den nye flyttleien skal overlates til skjønnnet.»

Etter samtale med reinbeitedistriktet har vi blitt gjort oppmerksom på at muligheten for flytting med rein i området er sterkt forringet på grunn av tidligere etablert minikraftverk i tilstøtende område samt inngjerding av område for hjorteoppdrett. Det er derfor uklart hvilke konsekvenser ytterligere inngrep her vil få for muligheten til å flytte med rein forbi tiltaksområdet. På bakgrunn av denne usikkerheten er det Fylkesmannens vurdering at tiltaket bør ut fra reindriftsfaglige hensyn underlegges konsesjonsbehandling.

Vi anser imidlertid at tiltaket vil kunne fritas konsesjonsplikt dersom det kan dokumenteres at inngrep eller installasjoner (eksempelvis gjerder, grøfter mv.) ikke vil være til hindrer for flytting av rein. Videre må det godtgjøres at anleggsperiodene vil kunne begrenses og legges til tidspunkt som ikke er til ugunst for reindriftsutøvelsen. Aktuelle tidspunkt må avklares med reinbeitedistriktet.

Naturmangfold

En gjennomgang av Miljødirektoratets naturbase avdekker hverken utvalgte eller truede naturtyper i influensområdet. Ut fra vedlagt fotodokumentasjon og ortofoto synes ikke bekken å danne utpregede bekkekløftpartier på den berørte strekningen. Tar man i tillegg med i betraktningen at vannføringen i bekken sannsynligvis i perioder er forholdsvis lav, at bekken har særlig vestlig eksposisjon og at berggrunnen i området er middels rik, vurderes sannsynligheten for å finne spesielt fuktighetskrevenne, kalkkrevenne eller sjeldne vegetasjonstyper som forholdsvis liten. Vannet i øvre deler av nedslagsfeltet kan renne over årer av kalkglimmerskifer, noe som potensielt gir vannet noe større innhold av oppløste salter.

Hverken Naturbase eller Artskart avdekker observasjoner av prioriterte eller arter oppført på Norsk rødliste for arter 2015 i tiltaksområdet. I influensområdet er havørn og gråhegre registrert rastende eller næringssøkende i Stovika. Utbyggingsplanene vil sannsynligvis ikke komme i vesentlig konflikt med kjente registreringer av fugl i området. Fugl som oppholder seg i området vil under anleggsperioden påvirkes negativ gjennom støy og ferdsel. For evt. hekkende rovfugl i bergveggene rundt høyde 217 vil en slik forstyrrelse i verste fall kunne virke negativt for hekkesuksessen.

Hva gjelder fisk er ikke Fylkesmannen kjent med om den berørte elvestrekningen er spesielt viktig eller at det er etablert selvproduserende bestander av laksefisk her. Det er imidlertid ikke usannsynlig at anadrom fisk, og da fortrinnsvis sjørørret, kan vandre opp flere hundre meter i elva.

Fylkesmannen bemerker at områdets naturmangfold i beste fall kan sies å være middels godt kartlagt. Det kan muligens hevdes at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om tiltakets konsekvenser for flere naturfaglige tema. Den største usikkerheten er knyttet til vassdragets betydning for evertetratsamfunnet, spesielt ettersom substrat og begroing av moser og grønnauger synes å danne egnede habitater for insekter på flere strekninger i elva. Vurdering av de konsekvenser redusert vannføring vil kunne få for bunnfaunaen er vanskelig å gjøre ut fra foreliggende melding.

Friluftsliv og landskap

Fylkesmannen er ikke kjent med at dette område er spesielt viktig i friluftslivssammenheng. Når det gjelder landskap er dette typebestemt til «Nedskåret fjordlandskap med infrastruktur» med overgang til «Høgfjellmassiv med bre- og tindelandskapspreg». Disse landskapstypene forekommer spredt i fylket. Området må kunne sies å ha forholdsvis stor verdi. Ytterligere utnyttelse av vann til kraftproduksjon i Nordsjona og Nordfjorden vil neppe være positivt for landskapsopplevelsen.

Konklusjon

NVE må her ta stilling om virkningene for en del naturfaglige tema (først og fremst bunndyrfaunaen og landskap) er å anse som såpass store at de vil kunne være til nevneverdig skade eller ulempe for allmenne interesser i vassdraget. Kun dersom dette ikke

er tilfellet, og at det kan dokumenteres at flytting av rein ikke blir hindret og at anleggsarbeidet kan gjennomføres uten særskilt konflikt med reindrifftsutøvelsen, vil det ikke være krav om konsesjonsbehandling av Nordfjordbekken 2.

Med hilsen

Roar Høgsæt (e.f.)
fylkesmiljøvernssjef

Ole Christian Skogstad
rådgiver

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Kopi til:
Nordland fylkeskommune
Rana kommune
Hestmannen / Strandtindene reinbeitedistrikt v/Kjell Gaup